

Inbreng Jaarrekening 2020

Voorzitter, het debat over de jaarstukken wordt doorgaans overschaduwd door de voorbereidingen op de komende begroting. Dit gevaar dreigt ook in deze vergadering. Bij het volgende agendapunt van de perspectiefnota zal onze gemeenteraad vooral praten over perspectieven, ambities en vergezichten. Bij de jaarstukken wordt daarentegen juist achteruit gekeken. De jaarrekening is in de basis een verantwoordingsdocument, maar daarnaast is de jaarrekening ook net zoveel een leerdocument. Op basis van de jaarrekening kunnen zinvolle lessen worden getrokken over de mate van effectiviteit, doelmatigheid en wenselijkheid van bepaald beleid. Via de jaarstukken legt het College van Burgermeester en Wethouders zowel beleidsmatig als financieel verantwoording af aan de gemeenteraad en de inwoners van onze gemeente. In mijn inbreng, mevrouw de Voorzitter, zal ik ingaan op zowel de beleidsmatige verantwoording als op de financiële verantwoording. Allereerst de beleidsmatige verantwoording.

Voorzitter, in de voorbereidende commissievergadering heeft de fractie Samenwerking bij monde van ondergetekende een uitvoerig betoog gehouden waarom de OV-verbinding van en naar Tilburg slecht, beroerd en belabberd is. De essentie en de urgentie van het probleem is volgens mij goed overgekomen en daarom zal ik in deze vergadering dit niet nogmaals herhalen. In plaats van in te gaan op het probleem wil ik in deze vergadering graag ingaan op de oplossing. In de gemeenteraadsvergadering van 22 september 2020 heeft onze fractie een motie ingediend die unaniem is aangenomen door deze gemeenteraad. In deze motie werd het College verzocht twee zaken op te pakken. Op de eerste plaats werd het College verzocht in gesprek te gaan met de concessiehouder (Arriva) en de concessieverlener (de Provincie Noord-Brabant) om te komen tot Openbaar Vervoer van en naar Tilburg op werkdagen na 19 uur en in de weekenden. Op de tweede plaats werd het College verzocht ook andere mogelijkheden te onderzoeken voor personenvervoer van en naar Tilburg na 19 uur en in de weekenden. In de voorbereidende commissievergadering sloot ik af met de constatering dat we tot op heden nog niets hebben vernomen van de uitvoering van het tweede verzoek aan het College. Daarbij stelde ik de concrete vraag wat het College heeft onderzocht aan alternatieve mogelijkheden voor personenvervoer van en naar Tilburg in de avonduren en op zon- of feestdagen. Het antwoord hierop, Voorzitter, was dat er een gezamenlijke brief gereed is gemaakt vanuit het portefeuillehouderoverleg 'Mobiliteit de Kempen' gericht aan de provincie, met als kernboodschap dat de portefeuillehouders het onacceptabel vinden hoe er op dit moment wordt omgegaan met de OV-voorzieningen. Hoezeer ik deze brief ook toejuich, het antwoord van de verantwoordelijk portefeuillehouder bevreedde ons op twee vlakken. Allereerst was het simpelweg geen antwoord op onze vraag, namelijk hoe staat het met de uitvoering van het tweede deel van onze motie? Het antwoord van de wethouder betreft het eerste deel van onze motie, namelijk het intensiveren van de contacten met de concessieverlener, de concessiehouder en andere stakeholders. Dus Voorzitter, bij deze nogmaals de concrete vraag: 'Welke alternatieve mogelijkheden voor personenvervoer van en naar Tilburg in de avonduren en op zon- of feestdagen zijn er onderzocht of is het College wellicht voornemens om te gaan onderzoeken?' Daarnaast, Voorzitter, is het ons inziens merkwaardig dat wanneer we aandacht vragen voor de OV-verbinding vanuit onze gemeente naar Tilburg dat het College hierop reageert door de samenspraak met de andere Kempengemeenten aan te halen. We hadden verwacht en wellicht ook gehoopt dat er juist samenspraak zou zijn met de gemeenten Hilvarenbeek en Tilburg om te komen tot alternatieven.

Laat het overigens duidelijk zijn, Voorzitter, dat we goed begrijpen dat wij als gemeente afhankelijk zijn van de provincie als concessieverlener. Maar het is wel de verantwoordelijkheid van deze gemeente, dat ingeval er een zeer gebrekkige en ontoereikende OV-verbinding is met een stad waar veel van onze inwoners gebruik maken van de voorzieningen die aldaar gelegen zijn, om te komen tot een goed alternatief zodat mensen die geen eigen vervoer hebben of kunnen regelen, niet de dupe worden van een blinde vlek op het provinciehuis.

Dan, mevrouw de voorzitter, de Clemensschool. Het zal u niet verbazen dat we hiervoor weer opnieuw uw aandacht vragen. Ik hoef u namelijk niet te vertellen hoe belangrijk het voor Samenwerking Reusel – De Mierden is om de Clemensschool in Hulsel in een goede staat te behouden en hoe belangrijk het voor Hulsel en de toekomst van Hulsel is dat de aanwezigheid en de kwaliteit van deze voorziening gewaarborgd blijft. Op pagina 63 van de jaarstukken schrijft het College van B&W dat het de doelstelling van onze gemeente is om een school in elke kern te behouden. Een zin die volgens mij letterlijk uit het partijprogramma van Samenwerking Reusel – De Mierden is gekopieerd en die voor onze partij hoog op de prioriteitenlijst staat. Op 9 januari 2019 zijn de drie Hulselse raadsleden [Roos van Disseldorp, PvdA, Tessa van Rooij – Krekels en Cor van der Heijden, beiden van Samenwerking Reusel – De Mierden] ingegaan op een uitnodiging van de Clemensschool om deze school te bezichtigen en in gesprek te gaan met verschillende betrokkenen. De directie van de Clemensschool en vertegenwoordigers van de Ouderraad hebben destijds hun zorgen geuit over onder andere de leefbaarheid, de zichtbaarheid en de uitstraling van de school. Leerlingen gaven een rondleiding en maakten daarbij de problemen duidelijk kenbaar: een lekkend dak, de riolering die niet in orde is, de warmte in het schoolgebouw tijdens de zomermaanden, en zo werden er nog wel enkele gebreken genoemd. Toen al maakte de directie duidelijk dat zij worstelde met de vraag: renovatie of nieuwbouw? Duidelijk was wel dat het schoolbestuur [Kempenkind] een bouwplan moest indienen dat getoetst kon worden. De Clemensschool c.q. Kempenkind was dus aan zet. In de beantwoording van de vorige maand ingediende technische vragen lezen we nu tot onze stomme verbazing dat er eerst een nieuwe verordening onderwijshuisvesting moet worden opgesteld en aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd alvorens Kempenkind een voorziening kan indienen inzake de Clemensschool. Was in januari 2019 al bekend dat er eerst een nieuwe verordening moet worden vastgesteld voordat Kempenkind een voorziening kan indienen en de huisvestingsproblemen eindelijk kunnen worden opgelost? Hoe is het procesverloop gedurende de voorbije twee jaar? Hoe gaat het proces tot de indiening van de voorziening door Kempenkind lopen? Graag willen wij hierop een antwoord van de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Tot zover de beleidsmatige verantwoording. Dan nu nog een korte reflectie op de financiële verantwoording. Het resultaat voor mutaties in de reserves bedraagt ongeveer 1,3 miljoen euro. Deze hogere realisatie betreffen met name een aantal incidentele posten: grondexploitaties (een kleine negen ton), hogere dwangsommen (ongeveer anderhalve ton), lagere lasten wegen (ongeveer drie en een halve ton), en minder uitgaven aan de groenvoorziening (ongeveer twee ton). Daartegenover staan hogere lasten van met name de WMO en Jeugdhulp met een kleine vier ton.

Deze ontwikkelingen zorgen er in grote lijnen voor dat er een positief resultaat van 1,2/1,3 miljoen euro is ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Voorzitter, onze aandacht in de financiële verantwoording ging in het bijzonder uit naar de hogere lasten op het sociaal domein. De financiële huishouding van gemeenten ontwikkelt zich sinds de decentralisaties van 2015 op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en arbeidsparticipatie in een zorgelijke richting door de groeiende druk van het sociaal domein. Ook in onze gemeente kunnen we constateren dat het sociaal domein een steeds groter deel van de totale begroting opslokt. De oorzaken van deze stijgende lasten op het sociaal domein zijn u ongetwijfeld bekend Voorzitter: het WMO-abonnementstarief, de vergrijzing en het grotere beroep op de Jeugdzorg. Tijdens de voorbereidende commissievergadering vroeg de fractie Samenwerking Reusel – De Mierden om de visie van het College op de stijgende lasten van het Sociaal Domein. De verantwoordelijk portefeuillehouder reageerde hierop met de mededeling dat er een Raadsinformatienota onze kant op zou komen waarin het project 'Grip op jeugdhulp' zou worden toegelicht. Deze Raadsinformatienota hebben wij ondertussen ontvangen, waarvoor dank. Enerzijds zijn wij verheugd met het feit dat er eindelijk wat op papier is gezet wat betreft het grip krijgen op het sociaal domein. Anderzijds zetten we wel onze vraagtekens bij de vele onderzoeken, inventarisaties en verkenningen die worden aangekondigd in de Raadsinformatienota. We vragen ons af of deze onderzoeksinspanningen wel opwegen tegen de beoogde winst. Vooropgesteld hierbij is natuurlijk de vraag wat de beoogde winst dan wel verwachting is bij dit project. Graag een reactie van het College hierop. Voorzitter, daarnaast betreft het project 'Grip op jeugdhulp', zoals de naam van het project al doet vermoeden, uitsluitend de jeugdhulp. Maar zoals u wel weet, heeft de WMO een aanzienlijk aandeel in de stijgende lasten binnen het sociaal domein. We vragen ons dan ook af hoe het College de stijgende lasten van specifiek de WMO wil beteugelen zodat onze gemeentelijke financiën niet nog verder onder druk komen te staan?

Voorzitter, de gemeente is een veredelde uitvoeringsorganisatie geworden wat betreft het sociaal domein. Er is nauwelijks beleidsvrijheid en over budgettaire of financiële vrijheid is helemaal geen sprake in het sociaal domein. Het voeren van een democratisch debat over het sociaal domein wordt vrijwel onmogelijk gemaakt doordat we de vele taken hoe dan ook moeten uitvoeren en we wat betreft financiën constant het fatalistische antwoord horen dat het een 'open einde regeling' is waardoor er feitelijk weinig aan valt te veranderen. Voorzitter, deelt het College deze visie dat de gemeente wat betreft het sociaal domein een veredelde uitvoeringsorganisatie is geworden?

Aangezien gemeenten een integrale begroting kennen, zorgen hogere lasten op het sociaal domein ervoor dat er op andere domeinen minder moet worden uitgegeven, wat ertoe leidt dat andere zaken niet of later worden uitgevoerd. Een simpel voorbeeldje, Voorzitter: omdat er nu een kleine 400.000 euro bij moet op sociaal domein kan ditzelfde geld niet worden besteed aan benodigde renovaties aan infrastructuur of het groenonderhoud in de kernen. In het ergste geval, mevrouw de Voorzitter, worden de eigenaren van onroerend goed extra belast omdat het sociaal domein financieel ontketend is. Hoe kijkt het College hier tegenaan?

Als afsluiter, Voorzitter, het in de voorbereidende commissievergadering al aangekondigde amendement van de fractie Samenwerking en het CDA wat betreft het openbaar groen. Vanwege de coronaomstandigheden zijn diverse geraamde werkzaamheden met betrekking tot de groenvoorzieningen buiten de bebouwde kom uitgesteld. Dit is ongeveer 1 ton minder uitgegeven aan groenonderhoud dan was voorzien in de begroting. In de jaarstukken wordt voorgesteld dit bedrag op te nemen in het totale jaarrekeningsaldo en deze ten gunste te laten brengen van de algemene reserve. De fractie Samenwerking Reusel – de Mierden acht het hoogst noodzakelijk om

een kwaliteitsimpuls te geven aan het groenonderhoud in de kernen en wil dan ook middels dit amendement het bedrag van 100.000 euro dat minder is uitgegeven aan groenonderhoud overhevelen naar de jaren 2021, 2022, en 2023. Alvorens dit bedrag terugvloeit naar de algemene reserves en we er andere belangrijke dingen mee gaan doen, lijkt het ons verstandig dit bedrag apart te zetten voor het in onze ogen hoogbenodigde groenonderhoud in de kernen. Voorzitter, we hebben er natuurlijk alle vertrouwen in dat het College dit extra budget goed zal besteden zodat de kernen van onze gemeente er weer een stuk netter en beter uitzien.

Voorzitter, dank voor uw aandacht voor onze inbreng in eerste termijn.